

**Становище по конкурс за получаване на
научнообразователна степен „Доктор” по 05.08.03
Кинокритика, киноизкуство и телевизия за
Динамир Цветанов Предов**

Проф. д-р Теодор Янков Янев НАТФИЗ
София 1680, бул. „България” бл.4, вх.А, ап.10

Авторът на дисертационния труд доц. Динамир Предов е познат като фотограф с богата практика и продължителен педагогически опит на преподавател. В неговата разностранна творческа биография фигурират 20-ет самостоятелни изложби, множество участия в международни фотографски форуми и бианалета. От 1977 год. до 2013 год. получава различни награди от национални и европейски фотографски изложби.

Педагогическата дейност на доц. Предов започва от 1996 год., като за този период неговите научни публикации са учебник „Увод в художествената фотография”, цикълът „Професионална фотография за любители”, множество статии и рекламни продукти. Тази богата палитра от професионални изяви и педагогически реализации ми дава сигурността да го определя, като личност с доказан опит във фотографията и да приема с особено внимание неговия дисертационен труд.

Докторската теза на доц. Предов е озаглавена „Изследване на творческия процес в българската актова фотография 1944-1989”.

Предизвикателство е да се проследи развитието на един от най-щекотливите жанрове във фотографията, защото образите са обгърнати винаги с окраската на нещо „по-специално” и интимно.

Трудът е позициониран в четири глави с Въведение и Заключение, задължителната библиография, като текста е богато илюстрирани в 220 страници. Обръщам внимание, че само изпозваните трудове на Дейвид Хамилтън са 13-ет. Богатата библиография говори за изключително задълбочено изследване

със стремеж за всеобхватност на труда и нов прочит на подобна тема.

В началните три глави авторът анализира в теоретичен план развитието на жанра „Голо тяло“, като историческата справка започва от първите датирани арте факти от Древна Елада и Рим, следва раннохристиянското изкуството и средновековието, за да се стигне до апогея на възраждането и творчеството на гениите Леонардо, Микеланджело, Караваджо...

Отбелязвам прецизното излагане на фактите и анализите отнасящи опита от развитието на изкуството на голото тяло за формирането на съвременната актова фотография. Конкретни примери:

стр. 21- по повод реалистичните гипсови портрети на Лизистрат и коментара е свързан с „перфектните“ лица на моделите от списанията и тяхната еднаква фотошоп красота

стр. 24 Траяновата колона – добър пример за пропаганда, римляните са добри и положителни, а победените лоши и кръвожадни,

В този смисъл интересно е обяснението под заглавието на Трета глава, в което авторът определя параметрите на изследването и с това внася яснота на анализа. С научна добросъвестност и прецизност г-н Предов ни запознава с най-изявените европейски фотографи, като започва от Ман Рей, продължава с Дртикол с неговите естетски постановки осветени с драматично осветление и провокирали съветския проект „Изкуство на движението“ за нов елемент в пропагандата на тоталитарните режими, а на другия полюс преклонението пред голото тяло от Гюнтер Ръсел и префинения импресионист Дейвид Хамилтън. На стр. 70 четем нещо което рядко се случва в стила на писане на автора „привлича противоречия“-неточен превод или изтърван не редактиран цитат?

Понеже много харесвам Ян Саудек ще го цитирам определението, като фотографа „зад желязната завеса на комунизма“. Симптоматичната констатация на Докторанта за пагубното влияние на морализма на соц. Реализма, въпреки това не успява да погаси творческата фантазии на фотографите от Източна Европа.

Обзорът на авторите на актовата фотография продължава с Америка. Едуард Уестън, Ървинг Пен, Ричард Аведон, променят разбирането и естетиката на рекламната и модната фотография, истински провокират усещанията и възприятието на зрителя и читателя. Така стигаме до стр. 100 и основната глава „Голото тяло в творчеството на българските фотографи“. И тук намирам място за композиционни претенции – може ли половината от текста да е историческо развитие? Независимо, че историческата справка е стойностна намирам, че материала е прекалено пространен и това създава усещането за трупане на материал и малко отклонява вниманието от основната линия.

Основната тема е разработена в Четвърта глава „Фотографията на голото тяло в България(1944 – 1989)“. Началните редове на тази глава са отредени на мрачната констатация за пагубното притискане на актовата фотография от въздъсващия соц. реализъм. Най-стойностното решение на докторанта е пространната анкета сред изявени български фотографи на тема състоянието на българската актова фотография в упоменатия период. Въпросите са 10, а отговорите са представени на 10 страници от изявени фото творци.

Лоте Михайлова, Деяна Стаматова, Валентин Киров, Живко Арабов и множество по-млади автори са творците чието творчество е подложено на анализ и изгражда общата престава за българската актова фотография. Основен източник за аналитична информация в тази глава и целия текст е Петър Боев, автор на монографията „Фотографското изкуство в България“.

Докторантът с педантична точност развива темата за актовата фотография в българските медии – става дума за единственото специализирано списание „Българско фото“, като започва от първия му брой 1968 год. и приключва с последното издание от 1989 год. Констатацията е плачевна за българската актова фотография - в проценти не надвишава 0,44 %. Зад голите мрачни факти се крие искрената тъга на автора, който е част от този вегитативен процес в Социалистическа България!

Финалният абзац от Четвърта глава „Българските творци в жанра...“ е пример за аналитичен текст. Авторът проследява творчеството на седемнайсет фотографи чиито снимки са отпечатани в двете издания на „Nudes“-1990-91 г.

Предмет на творческото изследване са автори „отговарящи на критериите за задълбочено артистично послание”. Творческият анализ започва с кратки биографични данни и продължава с индивидуалния подход в снимането на акт. Обърнато е внимание на светотоналното решение, снимачните прийоми, лабораторната техника, като чисто визуално-естетически резултати. Авторите са с разностранни търсения, но всички те работят в атмосфера на нихилизъм и това води до своеобразна автоцензура „вредна за свободния творчески порив”. Все в този изследователски дух са констатациите на автора, че българска школа в актовата фотография не се е формирала.

Приемам приносите на докторанта, като най-състоятелен е факта, че това е първото изследване в жанра актова фотография в България.

В композиционен аспект материалът е позициониран в принципите на научната разработка, прегледен и достатъчно ясен, за да бъде разбран и от неспециалисти. Заглавията и цитатите са актуални и подкрепят търсенето на академичен стил в изложението.

Качествата на научния труд на Динамир Предов са безспорни и това ми дава основание да предложа положителна оценка на научното жури, и да му присъди научно-образователна степен „доктор”.

Аз гласувам „Да”!

Проф. д-р Теодор Янев
НАТФИЗ „Кр. Сарафов”